

Sreda, 13. september 2017

P8_TA(2017)0344

Izvoz orožja: izvajanje Skupnega stališča 2008/944/SZVP**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. septembra 2017 o izvozu orožja: izvajanje Skupnega stališča 2008/944/SZVP (2017/2029(INI))**

(2018/C 337/10)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju načel, določenih v členu 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti spodbujanja demokracije in pravne države ter ohranjanja miru, preprečevanja sporov in krepitve mednarodne varnosti,
- ob upoštevanju Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme ⁽¹⁾ (v nadaljevanju: skupno stališče),
- ob upoštevanju 17. ⁽²⁾ in 18. ⁽³⁾ letnega poročila EU, pripravljenih v skladu s členom 8(2) skupnega stališča,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2015/2309 z dne 10. decembra 2015 o spodbujanju učinkovitega nadzora nad izvozom orožja ⁽⁴⁾ in Sklepa Sveta (SZVP) 2017/915 z dne 29. maja 2017 o dejavnostih ozaveščanja Unije v podporo izvajanju Pogodbe o trgovini z orožjem ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju posodobljenega Skupnega seznama vojaškega blaga Evropske unije, ki ga je Svet sprejel 6. marca 2017 ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju navodil za uporabnike skupnega stališča, ki opredeljujejo skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme,
- ob upoštevanju strateškega okvira EU in akcijskega načrta za človekove pravice in demokracijo z dne 25. junija 2012 in njegove točke 11(e) ter akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015–2019 z dne 20. julija 2015 in njegove točke 21(d),
- ob upoštevanju Pogodbe o trgovini z orožjem, ki jo je Generalna skupščina OZN sprejela 2. aprila 2013 ⁽⁷⁾, veljati pa je začela 24. decembra 2014,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta 2013/768/SZVP z dne 16. decembra 2013 o delovanju EU v podporo izvajanju Pogodbe o trgovini z orožjem v okviru evropske varnostne strategije ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju Direktive 2009/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o poenostavitvi pogojev za prenos obrambnih proizvodov znotraj Skupnosti ⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 z dne 5. maja 2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo ⁽¹⁰⁾, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 599/2014 z dne 16. aprila 2014, in seznama blaga in tehnologije z dvojno rabo iz njene Priloge I (v nadaljevanju: uredba o blagu z dvojno rabo),

⁽¹⁾ UL L 335, 13.12.2008, str. 99.⁽²⁾ UL C 163, 4.5.2016, str. 1.⁽³⁾ UL C 153, 16.5.2016, str. 1.⁽⁴⁾ UL L 326, 11.12.2015, str. 56.⁽⁵⁾ UL L 139, 30.5.2017, str. 38.⁽⁶⁾ UL C 97, 28.3.2017, str. 1.⁽⁷⁾ Pogodba o trgovini z orožjem, OZN, 13-27217.⁽⁸⁾ UL L 341, 18.12.2013, str. 56.⁽⁹⁾ UL L 146, 10.6.2009, str. 1.⁽¹⁰⁾ UL L 134, 29.5.2009, str. 1.

Sreda, 13. september 2017

- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/2134 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2016 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1236/2005 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij na to temo, zlasti resolucije z dne 17. decembra 2015 ⁽²⁾ o izvozu orožja: izvajanje Skupnega stališča, z dne 25. februarja 2016 o humanitarnih razmerah v Jemnu ⁽³⁾, z dne 14. decembra 2016 o letnem poročilu o človekovih pravicah in demokraciji v svetu ter politiki Evropske unije na tem področju za leto 2015 ⁽⁴⁾ in z dne 27. februarja 2014 o uporabi oboroženih brezpilotnih letal ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2017 o zasebnih varnostnih podjetjih ⁽⁶⁾,
 - ob upoštevanju členov 52 in 132(2) Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A8-0264/2017),
- A. ker člen 51 Ustanovne listine OZN določa neodtujljivo pravico do individualne ali kolektivne samoobrambe;
- B. ker najnovejši podatki ⁽⁷⁾ kažejo, da so mednarodni prenosi pomembnejšega orožja med letoma 2012 in 2016 dosegli najvišjo raven za vsako petletno obdobje od konca hladne vojne, in so bili za 8,4 % višji kot v obdobju 2007–2011;
- C. ker izvoz in prenos orožja vplivata na varnost ljudi, človekove pravice, demokracijo, dobro upravljanje in družbeno-gospodarski razvoj; ker izvoz orožja prispeva tudi k okoliščinam, zaradi katerih so ljudje primorani bežati iz svojih držav; ker je zaradi tega potreben strog, pregleden, učinkovit ter splošno sprejet in opredeljen sistem za nadzor nad orožjem;
- D. ker najnovejši podatki ⁽⁸⁾ kažejo, da je izvoz iz EU-28 v obdobju 2012–2016 znašal 26 % skupnega svetovnega izvoza orožja, zaradi česar je EU-28 v celoti drugi največji dobavitelj orožja na svetu, takoj za ZDA (33 %) in pred Rusijo (23 %); ker so države EU po podatkih iz najnovejšega poročila Delovne skupine za izvoz konvencionalnega orožja (COARM) v letu 2014 izdale dovoljenja za izvoz orožja v skupni vrednosti 94,40 milijarde EUR;
- E. ker najnovejši podatki ⁽⁹⁾ kažejo, da se je izvoz orožja na Bližnji vzhod povečal za 86 % in predstavlja 29 % svetovnega izvoza med letoma 2012 in 2016;
- F. ker najnovejši uradni podatki EU kažejo, da je bil Bližnji vzhod leta 2015 najpomembnejša regija, kar zadeva izvoz orožja iz EU-28, saj so bila za to regijo odobrena dovoljenja za izvoz orožja v skupni višini 78,8 milijarde EUR;
- G. ker so bili nekateri prenosi orožja iz držav članic EU v nestabilne regije in države, ki so izpostavljene krizam, uporabljeni v oboroženih spopadih ali za notranjo represijo; ker so bili glede na poročanje nekateri od teh prenosov preusmerjeni v roke terorističnih skupin, na primer v Siriji in Iraku; ker je bilo v nekaterih primerih orožje, ki je bilo izvoženo v nekatere države, na primer v Saudovo Arabijo, uporabljeno za konflikte, kot je konflikt v Jemnu; ker takšen izvoz jasno krši skupno stališče in poudarja potrebo po boljšem nadzoru in preglednosti;

⁽¹⁾ UL L 338, 13.12.2016, str. 1.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0472.

⁽³⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0066.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0502.

⁽⁵⁾ UL C 285, 29.8.2017, str. 110.

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0289.

⁽⁷⁾ *Trends in international arms transfers* (Trendi v mednarodnih prenosih orožja), 2016 (preglednica dejstev Mednarodnega mirovnega raziskovalnega inštituta v Stockholmu (SIPRI), februar 2017).

⁽⁸⁾ Glej prejšnjo opombo.

⁽⁹⁾ Glej prejšnjo opombo.

Sreda, 13. september 2017

- H. ker ni standardiziranega sistema za preverjanje in poročanje, ki bi zagotovil informacije o tem, ali in v kolikšni meri izvoz posameznih držav članic krši osem meril, in ker tudi niso določene sankcije za države članice, katerih izvoz očitno ni združljiv s temi osmimi merili;
- I. ker so raziskave Mednarodnega centra za konverzijo v Bonnu (BICC) pokazale, da je bilo na primer samo v Nemčiji leta 2015 glede na skupno stališče ⁽¹⁾ o izvozu orožja kot problematičnih ocenjenih 4.256 dovoljenj, ki so bila izdana za izvoz orožja v 83 držav;
- J. ker sta se svetovna in regionalna varnost dramatično spremenili, zlasti v južnem in vzhodnem sosedstvu Unije, in ker to kaže, da je treba nujno izboljšati in narediti varnejše metodologije za pripravo informacij za oceno tveganja pri izdajanju izvoznih dovoljenj;
- K. ker so nekatere države članice pred kratkim z nedemokratskimi državami na območju Bližnjega vzhoda in severne Afrike podpisale strateške sporazume o vojaškem sodelovanju, vključno s prenosom velike količine izjemno kakovostne vojaške tehnologije;
- L. ker je v Lizbonski pogodbi zapisano, da je izkoreninjenje revščine glavni cilj razvojne politike EU, in ker je to tudi ena od prednostnih nalog zunanjega delovanja EU, katerega namen je zgraditi stabilnejši in bogatejši svet; ker dobavljanje orožja državam v konfliktu in omogočanje, da se nasilje širi, zavirata razvojni potencial teh držav;
- M. ker obrambna industrija v Evropi predstavlja sektor primarnega pomena, istočasno pa so zanj značilne presežne zmogljivosti, podvajanje in razdrobljenost, kar posledično škodi konkurenčnosti te industrije in kar je povzročilo širjenje izvozne politike;
- N. ker se v resoluciji Evropskega parlamenta z dne 25. februarja 2016 o humanitarnih razmerah v Jemnu poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj sproži pobudo za uvedbo embarga EU za prodajo orožja Saudovi Arabiji;
- O. ker so se razmere v Jemnu še poslabšale, med drugim zaradi vojaškega posredovanja koalicije pod vodstvom Saudove Arabije; ker so nekatere države članice Saudovi Arabiji zaradi posredovanja v Jemnu prenehale dobavljati orožje, druge pa ji še naprej dobavljajo vojaško tehnologijo, ker je v nasprotju z merili 2, 4, 6, 7 in 8;
- P. ker je Evropski parlament v svoji resoluciji z dne 14. decembra 2016 o letnem poročilu o človekovih pravicah in demokraciji v svetu ter politiki Evropske unije na tem področju za leto 2015 poudaril, da bi morale biti človekove pravice prednostna naloga, in pozval države članice, naj se dogovorijo za premik k sodobnejši in prožnejši izvozni politiki, ki temelji na človekovih pravicah, predvsem glede držav, ki so v preteklosti dokazano izvajale nasilno notranjo represijo in kršile človekove pravice;
- Q. poudarja, da bi morala globalna strategija EU za zunanjo in varnostno politiko izboljšati skladnost politik o nadzoru nad izvozom orožja;
1. ugotavlja, da imajo države legitimno pravico, da nabavijo vojaško tehnologijo za namene samoobrambe; poudarja, da je ohranjanje obrambne industrije del samoobrambe držav članic; opozarja, da je bil eden od razlogov za sprejetje skupnega stališča preprečitev tega, da bi se evropsko orožje uporabljalo proti oboroženim silam držav članic, pa tudi da bi se preprečile kršitve človekovih pravic in podaljševanje oboroženi konflikti; ponovno poudarja, da je skupno stališče pravno zavezujoč okvir, ki določa minimalne zahteve, ki jih morajo države članice izpolnjevati na področju nadzora nad izvozom orožja, in da vključuje obveznost preučitve zahtevka za izvozno dovoljenje na podlagi vseh osmih meril, ki so v tem stališču navedena;
2. ugotavlja, da je razvoj obrambne opreme pomemben instrument obrambne industrije in da mora konkurenčna in inovativna tehnološka in industrijska baza evropske obrambe, ki jo je treba še razviti, služiti kot instrument za zagotavljanje varnosti in obrambe držav članic, državljanov Unije ter prispevati k izvajanju skupne zunanje in varnostne politike (SZVP), zlasti skupne varnostne in obrambne politike (SVOP); poziva države članice, naj odpravijo trenutno pomanjkanje

⁽¹⁾ Poročilo o izvozu orožja za leto 2016, *Gemeinsame Konferenz Kirche und Entwicklung* (GKKE) (Skupna konferenca o cerkvi in razvoju), str. 54.

Sreda, 13. september 2017

učinkovitosti pri izdatkih za obrambo zaradi podvajanja, razdrobljenosti, pomanjkanja interoperabilnosti ter si prizadevajo, da bi EU postala zagotovljalec varnosti tudi z boljšim nadziranjem izvoza orožja; ponovno poudarja, da člen 10 skupnega stališča določa, da gospodarski, trgovinski in industrijski interesi držav članic ne smejo vplivati na uporabo osmih meril, ki urejajo izvoz orožja;

3. vendar ugotavlja, da vojaška tehnologija včasih prihaja na destinacije in do končnih uporabnikov, ki ne izpolnjujejo meril iz skupnega stališča; je zaskrbljen, da bi utegnilo širjenje oborožitvenih sistemov med vojno in v času precejšnje politične napetosti nesorazmerno prizadeti civiliste; je zaskrbljen zaradi svetovne oboroževalne tekme in vojaških pristopov k reševanju političnih sporov in nemirov; poudarja, da bi bilo treba konflikte prednostno reševati z diplomatskimi sredstvi;

4. poziva države članice in Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), naj bistveno izboljšajo doslednost izvajanja skupnega stališča, da bi okrepili varnost civilistov, ki trpijo zaradi konfliktov in kršitev človekovih pravic v tretjih državah, povečali varnost Unije in njenih državljanov ter vzpostavili enake pogoje za podjetja iz EU; v zvezi s tem poudarja, da je dosledno izvajanje skupnega stališča bistvenega pomena za verodostojnost EU kot svetovnega akterja, ki temelji na vrednotah;

5. spodbuja države, ki so v postopku pridobivanja statusa države kandidatke, oziroma države, ki želijo kako drugače stopiti na pot v smeri pristopa k EU, naj uporabijo določbe iz skupnega stališča; pozdravlja, da so Albanija, Bosna in Hercegovina, Kanada, Gruzija, Islandija, nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Črna gora in Norveška uskladile dejavnosti z merili in načeli iz skupnega stališča, s tem pa si prizadevajo tudi za nadaljnjo uskladitev s SZVP in SVOP; poziva države članice, naj s tretjimi državami, ki so se uradno zavezale, da bodo spoštovale merila iz skupnega stališča, tesno sodelujejo zlasti zato, da se izboljša izmenjava informacij in zagotovi večja preglednost pri podeljevanju dovoljenj; poleg tega poziva ESZD, naj evropske države zlasti poziva k uskladitvi s skupnim stališčem, da bi povečali varnost v širšem evropskem območju;

6. poziva države članice in ESZD, naj tesno sodelujejo, da bi preprečile tveganje zaradi preusmerjanja in skladiščenja orožja, na primer tihotapljenja orožja in nezakonite trgovine z njim; opozarja na tveganje, da bi orožje, izvoženo v tretje države, s tihotapljenjem in nezakonito trgovino znova vstopilo v EU;

7. je seznanjen, da ima Unija veliko odgovornost glede varnostnega tveganja, ki izhaja iz odsotnosti močne podpore in zavez EU pri odstranjevanju obsežnih zalog orožja, ki še vedno obstajajo v Bosni in Hercegovini, Albaniji in Ukrajini;

8. meni, da bi morala metodologija za oceno tveganja pri izdajanju izvoznih dovoljenj vključevati previdnostno načelo in da bi morale države članice, poleg tega, da se osredotočajo na to, ali se posebna vojaška tehnologija lahko uporablja za notranjo represijo ali druge neželene namene (funkcionalni pristop), oceniti tudi tveganja, ki temelji na splošnem stanju v namembni državi (načelni pristop);

9. ugotavlja, da je zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU pomembno, da Združeno kraljestvo še naprej ostaja zavezano skupnemu stališču in uporablja operativne določbe kot druge evropske tretje države;

10. poziva države članice in ESZD, naj oblikujejo posebno strategijo za uradno zaščito žvižgačev, ki poročajo o kršitvah meril in načel iz skupnega stališča s strani organizacij in podjetij v orožarski industriji;

11. poudarja, kako pomembna je skladnost med vsemi sistemi Unije za nadzor izvoza, zlasti kar zadeva tolmačenje nadzornih meril; poudarja tudi, kako pomembna je skladnost med nadzorom izvoza in drugimi instrumenti zunanje politike, pa tudi trgovinskimi instrumenti, kot je splošni sistem preferencialov in uredba o konfliktnih mineralih;

12. ponavlja, da lahko nenadzorovani izvoz tehnologije za kibernetски nadzor s strani podjetij EU škodljivo vpliva na varnost digitalne infrastrukture EU in na človekove pravice; v zvezi s tem poudarja, kako pomembna je hitra, učinkovita in celovita posodobitev uredbe EU o blagu z dvojno rabo, in poziva Svet, naj v zvezi s tem vprašanjem sprejme ambiciozen časovni načrt;

Sreda, 13. september 2017

13. poudarja, kako pomembno je izvoz orožja učinkovito omejiti na zasebna varnostna podjetja kot končne uporabnike in dovoljenje zanj izdati šele po tem, ko se po skrbnem pregledu ugotovi, da zadevno zasebno varnostno podjetje ni sodelovalo pri kršitvah človekovih pravic; poudarja, da je treba vzpostaviti mehanizme odgovornosti in tako zagotoviti, da bodo zasebna varnostna podjetja orožje uporabljala odgovorno;

Izvajanje meril iz skupnega stališča

14. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 1 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno 81-krat in 109-krat v letu 2015;

15. ponovno poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj sproži pobudo za uvedbo embarga EU na orožje proti državam, ki so obtožene resnih kršitev mednarodnega humanitarnega prava, predvsem v zvezi z namernim napadanjem civilne infrastrukture; ponovno poudarja, da nadaljnje izdajanje dovoljenj za prodajo orožja tem državam pomeni kršitev skupnega stališča;

16. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 2 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno 72-krat in 89-krat v letu 2015; obžaluje dejstvo, da podatki kažejo pomanjkanje skupnega pristopa do razmer zlasti v Siriji, Iraku in Jemnu; spodbuja države članice in ESZD, naj začnejo razpravo o razširitvi merila 2, da se vključijo kazalniki demokratičnega upravljanja, saj bi ta ocenjevalna merila lahko pomagala določiti dodatne zaščitne ukrepe pred nehotenimi negativnimi posledicami izvoza; poleg tega meni, da bi se moral bolj načelni pristop k oceni tveganja osredotočiti na to, da prejemniki na splošno spoštujejo mednarodno humanitarno pravo in človekove pravice;

17. meni, da je izvoz v Saudovo Arabijo neskladen vsaj z merilom 2 glede vpletenosti države v hude kršitve humanitarnega prava, kot so jih določili pristojni organi OZN; ponavlja svoj poziv z dne 26. februarja 2016, da je treba nujno uvesti embargo na orožje proti Saudovi Arabiji;

18. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 3 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno 99-krat in 139-krat v letu 2015; poudarja, da je treba v okviru merila 3 oceniti, ali so države članice nedavno prenesle orožje nedržavnim akterjem, vključno z zagotavljanjem tehnične pomoči in usposabljanja, glede na Skupni ukrep 2002/589/SZVP o prispevku Evropske unije k boju proti destabilizirajočemu kopičenju in razširjanju orožja malega kalibra in lahkega strelnega orožja iz leta 2002;

19. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 4 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno 57-krat in 85-krat v letu 2015; obžaluje, da se vojaška tehnologija, izvožena iz držav članic, uporablja v konfliktu v Jemnu; poziva države članice, naj dosledno in na podlagi temeljite ocene dolgoročnega tveganja upoštevajo skupno stališče;

20. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 5 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno 7-krat in 16-krat v letu 2015; opozarja, da se to merilo nanaša na varnostne interese držav članic ter držav zaveznic, pri čemer se zaveda, da ti interesi ne morejo vplivati na upoštevanje meril glede spoštovanja človekovih pravic ter regionalnega miru, varnosti in stabilnosti;

21. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 6 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno 6-krat in nikoli v letu 2015; izraža zaskrbljenost zaradi poročil o preusmeritvi izvoza orožja s strani držav članic na nedržavne akterje, tudi teroristične skupine, ter opozarja, da bi se to orožje lahko uporabilo proti civilistom zunaj in znotraj ozemlja EU; ponovno poudarja pomen strožjega nadzora nad tovrstnim izvozom orožja, da bi spoštovali mednarodne obveznosti na področju boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu;

22. je zaskrbljen, da bi lahko bil izvoz, namenjen Saudovi Arabiji in Katarju, preusmerjen k oboroženim nedržavnim akterjem v Siriji, ki huje kršijo pravo o človekovih pravicah in humanitarno pravo, ter poziva COARM, naj zadevo obravnava po nujnem postopku; priznava, da je večina orožja, ki se nahaja v rokah upornikov in terorističnih skupin, prišla iz neevropskih virov;

23. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 7 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno 117-krat in 149-krat v letu 2015; izraža zaskrbljenost med drugim zaradi domnevnih preusmeritev izvoza orožja malega kalibra in lahkega strelnega orožja iz evropskih držav v nekatere namembne kraje, iz katerih je ta izvoz preusmerjen k nedržavnim akterjem in drugim končnim uporabnikom, ki niso v skladu s skupnim stališčem, v državah, kot so Sirija, Irak, Jemen in Južni Sudan;

Sreda, 13. september 2017

opozarja, da morajo ocene tveganja preusmeritve temeljiti na precej več dejavnikih, kot le na sprejetju zavez, ki jih država prejemnica navede v dovoljenju končnega uporabnika; poudarja potrebo po učinkovitih mehanizmih nadzora po opravljeni dostavi, s katerimi bi zagotovili, da se orožje ponovno ne izvozi nepooblaščenim končnim uporabnikom; poudarja vlogo, ki jo lahko igra ESZD pri podpiranju prizadevanj držav članic na tem področju;

24. na podlagi letnih poročil ugotavlja, da je bilo merilo 8 za zavrnitev v letu 2014 uporabljeno enkrat in nikoli v letu 2015; priznava, da bi boljše izvajanje merila 8 odločilno prispevalo k ciljem glede skladnosti politik EU za razvoj in ciljev OZN trajnostnega razvoja, zlasti cilja 16.4; poziva države članice in ESZD, naj posodobijo navodila za uporabnike k Skupnemu stališču Sveta 2008/944/SZVP v zvezi s tem in se osredotočijo na morebitno razvojno škodo, povzročeno z uporabo orožja;

25. poziva države članice in ESZD, naj v skupno stališče vključijo novo merilo in tako zagotovijo, da bo pri podeljevanju dovoljenj ustrezno upoštevana nevarnost korupcije pri zadevnem izvozu;

Spodbujanje izmenjave informacij med državami članicami

26. poziva države članice in ESZD, naj izboljšajo doslednost pri izvajanju skupnega stališča in okrepijo mehanizme za izmenjavo podatkov z omogočanjem kvalitativno in kvantitativno boljših informacij za oceno tveganja pri izdajanju izvoznih dovoljenj na podlagi varne in obsežne digitalizacije sedanjega sistema, tako kot sledi:

- (a) zagotavljanje več informacij o izvoznih dovoljenjih in dejanskem izvozu, ki se izmenjujejo sistematično in pravočasno, tudi informacije o ustreznih končnih uporabnikih, primerih preusmerjanja, dovoljenjih za končne uporabnike, ki so ponarejena ali drugače sumljiva, sumljivih posrednikov ali prevoznih podjetij, v skladu z nacionalno zakonodajo;
- (b) vzdrževanje seznama subjektov in posameznikov, obsojenih zaradi kršenja zakonodaje, povezane z izvozom orožja, ter primerov ugotovljenih preusmeritev in oseb, za katere je znano ali se sumi, da so vpletene v nezakonito trgovino z orožjem oziroma dejavnosti, ki ogrožajo mednarodno in državno varnost;
- (c) izmenjava dobre prakse, sprejete za izvajanje osmih meril;
- (d) sprememba veljavnih navodil za uporabnike v interaktivni spletni vir;
- (e) sprememba letnih poročil EU v spletne podatkovne zbirke z možnostjo iskanja do konca leta 2018 z novo obliko, ki se uporablja za podatke za leto 2016;
- (f) spodbujanje jasnih, ustaljenih postopkov sodelovanja med organi kazenskega pregona in mejnimi organi na podlagi izmenjave informacij, da se okrepi sodelovanje na področju varnosti in izkorenini nezakonita trgovina z orožjem, ki ogroža varnost EU in njenih državljanov;

27. pozdravlja namero COARM, da bo bolj sistematično vključevala ESZD v pripravo razprav o razmerah v namembnih državah in potencialnih končnih uporabnikih; poudarja pomen rednega posvetovanja z Delovno skupino za človekove pravice v tem procesu;

28. ugotavlja, da se morajo za učinkovito izmenjavo informacij in sodelovanje poleg tega sestajati zaposleni, odgovorni za politiko, izdajo dovoljenj in izvrševanje, ter spodbuja, naj se v ta namen zagotovijo zadostna sredstva; meni, da je za okrepitev izvajanja skupnega stališča ključnega pomena razširiti ustrezne zmogljivosti držav članic; poziva države članice in ESZD, naj povečajo število zaposlenih, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi z izvozom, tako na nacionalni ravni kot na ravni EU; spodbuja, da se vzpostavijo skladi EU, ki se bodo uporabljali za krepitev zmogljivosti uradnikov za izdajanje dovoljenj in izvrševanje v državah članicah;

29. poudarja, da je treba oblikovati pristop za obravnavanje primerov, ko države članice drugače razlagajo merilo 8 iz skupnega stališča za izvoz proizvodov, ki so v bistvu enaki, v podobne namembne kraje in podobnim končnim uporabnikom, da bi tako ohranili enake konkurenčne pogoje in verodostojnost EU v tujini; meni, da je čas za razmislek o večji vlogi institucij EU pri postopku izdaje dovoljenj na ravni držav članic, zlasti kar zadeva tovrstne situacije; poziva

Sreda, 13. september 2017

države članice, naj podprejo vzpostavitev nadzornega organa za nadzor nad orožjem pod okriljem podpredsednice/visoke predstavnice; meni, da je treba izdati mnenje državam članicam, ki nameravajo izdati dovoljenje, ki ga je druga država članica zavrnila;

30. poudarja, da je nujno treba okrepiti vlogo delegacij EU pri nudenju pomoči državam članicam in ESZD pri njihovih ocenah tveganja pri izdajanju izvoznih dovoljenj ter izvajanju nadzora nad končnimi uporabniki, nadzora po opravljeni dostavi in inšpekcijskih pregledov na kraju samem;

31. poziva države članice, naj v skupno stališče uvedejo določbo, s katero bodo zagotovile, da bodo v primeru embarga EU proti tretji državi samodejno preklicana predhodno izdana dovoljenja za blago, za katerega velja embargo;

32. poziva vse države članice, naj po potrebi še naprej pomagajo državam nečlanicam EU pri pripravi, posodabljanju in izvajanju zakonodajnih in upravnih ukrepov, namenjenih vzpostavitvi sistema za nadzor nad izvozom orožja in vojaške tehnologije;

Večje spoštovanje obveznosti poročanja

33. obžaluje zelo pozno objavo 17. letnega poročila EU, ki je bila vsaj 17 mesecev po tem, ko so bila dovoljenja izdana ali orožje izvoženo; poleg tega obžaluje, da je bilo 18. letno poročilo EU objavljeno šele marca 2017;

34. izraža nezadovoljstvo, da države članice kršijo osem meril; meni, da je treba spodbujati enotno in dosledno uporabo osmih meril; ugotavlja, da ne obstajajo določbe o sankcijah za države članice, ki pri izdaji dovoljenj ne ravnajo v skladu z osmimi merili, in državam članicam priporoča, da predvidijo načine za izvajanje neodvisnih preverjanj; meni, da je napočil trenutek za začetek procesa za oblikovanje mehanizma, s katerim se bodo kaznovale države članice, ki ne spoštujejo skupnega stališča;

35. opozarja, da morajo vse države članice v skladu s členom 8(2) skupnega stališča poročati o svojem izvozu orožja, in poziva vse države članice, naj izpolnijo svoje obveznosti; obžaluje, da je razčlenjene podatke o licencah in dejanskem izvozu k 17. letnemu poročilu EU v celoti prispevalo samo 21 držav, k 18. letnemu poročilu pa samo 20 držav; poziva vse države članice, tudi tri države članice, ki so glavne izvoznice orožja – Francijo, Nemčijo in Združeno kraljestvo –, ki niso posredovale vseh podatkov, naj predložijo popolne podatke o svojem preteklem izvozu, da bodo vključeni v naslednje letno poročilo;

36. poziva, da se zagotovi bolj standardiziran in pravočasen postopek poročanja in predložitve, z določitvijo strogega roka za predložitev podatkov najpozneje januarja po letu, v katerem je prišlo do takega izvoza, ter določitvijo datuma objave najpozneje do marca, ki sledi letu izvoza;

37. meni, da bi bilo treba skupno stališče dopolniti z javno dostopnim seznamom, ki bi se redno posodabljal in ki bi vseboval podrobno obrazložene informacije o tem, v kolikšni meri izvoz v posamezne države prejemnice izpolnjuje oziroma ne izpolnjuje osmih meril;

38. meni, da je treba vzpostaviti standardiziran sistem za preverjanje in poročanje, ki bo zagotovil informacije o tem, ali in v kolikšni meri je izvoz posameznih držav članic EU v nasprotju z navedenimi osmimi merili;

39. poziva vse države članice, naj v celoti spoštujejo svoje obveznosti poročanja, določene v skupnem stališču; poudarja, da so visokokakovostni podatki o dejanski dobavi bistvenega pomena za razumevanje uporabe teh osmih meril; poziva države članice in ESZD, naj preučijo, kako bi lahko uporabili podatke, ki jih pripravijo carinski organi, vključno z oblikovanjem posebnih carinskih oznak za vojaško blago;

40. priznava, da so vse države članice EU podpisnice Pogodbe o trgovini z orožjem; poziva, naj se sporazum univerzalizira, večja pozornost pa nameni tistim državam, ki ga niso podpisale, tudi Rusiji in Kitajski; pozdravlja tudi prizadevanja za obveščanje glede Pogodbe o trgovini z orožjem in podpira njeno učinkovito izvajanje;

Posodobitev ustreznih orodij

41. poziva k reviziji skupnega seznama vojaškega blaga in seznamov, ki so priloženi k uredbi o blagu z dvojno rabo, da bi zagotovili polno zajetje vseh ustreznih sistemov brez posadke; opozarja na svojo resolucijo z dne 27. februarja 2014 o uporabi oboroženih brezpilotnih letal, v kateri se v odstavku 2(c) zahteva, da se oborožena brezpilotna letala vključijo v ustrezne sisteme za nadzor orožja;

Sreda, 13. september 2017

42. spodbuja države članice, naj bolj podrobno preučijo licenčno proizvodnjo v tretjih državah in zagotovijo strožje zaščitne ukrepe proti neželeni uporabi; zahteva dosledno izvajanje skupnega stališča v zvezi z licenčno proizvodnjo v tretjih državah; spodbuja države članice, naj razmislijo o stališču in statusu tretjih držav v zvezi s Pogodbo o trgovini z orožjem, kadar se odloča o prenosih, saj bi to povečalo proizvodnjo in/ali izvozne zmogljivosti te države glede vojaške opreme;

43. meni, da mora biti izvajanje Direktive 2009/43/ES o poenostavitvi pogojev za prenos obrambnih proizvodov znotraj EU skladno z izvajanjem skupnega stališča, zlasti kadar gre za nadomestne in sestavne dele; ugotavlja, da področje uporabe skupnega stališča ni omejeno, osem meril pa velja tudi za izvoz znotraj EU;

44. je zaskrbljen zaradi izzivov glede kibernetске varnosti, zlasti dosežkov pri uporabi hekerskih metod za dostop do informacij in podatkov nacionalnih organov za izdajanje dovoljenj; poziva države članice in Komisijo, naj vlagajo dovolj sredstev v tehnologijo in človeške vire za usposabljanje posameznikov v posebnih programih in metodah za kibernetско varnost, da se preprečijo in obravnavajo ti izzivi glede kibernetске varnosti;

Vloga parlamentov in javnega mnenja

45. ugotavlja, da vladnih odločitev v zvezi z dovoljenji, na primer s pripravo letnih poročil o izvozu orožja, ne nadzirajo vsi nacionalni parlamenti EU, in v zvezi s tem poziva, da se na splošno povečata parlamentarni in javni nadzor; poudarja Poslovnik Evropskega parlamenta, ki predvideva možnost zagotavljanja rednih odzivov na letna poročila EU o izvozu orožja;

46. pozdravlja redna posvetovanja z nacionalnimi parlamenti, organi za nadzor nad izvozom orožja, industrijskimi združenji in civilno družbo, ki so osrednjega pomena za smiselno preglednost; poziva COARM, vse države članice in ESZD, naj okrepijo dialog s civilno družbo in posvetovanja z nacionalnimi parlamenti in organi za nadzor nad izvozom orožja; spodbuja nacionalne parlamente, civilno družbo in akademski svet, naj neodvisno nadzirajo trgovino z orožjem, ter poziva države članice in ESZD, naj podprejo te dejavnosti, tudi s finančnimi sredstvi;

o

o o

47. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter vladam in parlamentom držav članic.